

Ametller florit 2022

El segon diumenge de febrer, des de l'any 1924, davant la tomba de Joan Maragall.

Cementiri de Sant Gervasi
13 de febrer de 2022
A les 12h del migdia

* * *

Obertura

Lectura de poemes

* * *

Interpretació de cançons a partir de poemes de Joan Maragall

a càrrec del

Cor Infantil de la Coral Sant Jordi,

dirigit per Laia Nieto, Ariadna de Casacuberta, Emma Prims, Toni Gálvez,

Laia de las Heras i Júlia Olivés

La ginesta / melodia tradicional alemanya

L'ametller / música de Narcisa Freixas

Vistes al mar / música d'Abel Castilla

Sol, solet / música de Josep Ollé

L'ametller / música de Josep Ollé

Cantem l'entrada del temps clar / música de Santi Riera

Cloenda

El cant de la Senyera / música de Lluís Millet

«Bandera blanca»

Maragall va pensar llargament sobre la florida dels ametllers a ple hivern. Hi va pensar durant set anys, entre 1901 i 1908, i ens va deixar cinc textos literaris sobre la qüestió: tres poemes i dos articles de diari. Els tres poemes són: «Els ametllers», escrit el 1901 i publicat a *Enllà* el 1906. «L'ametller», escrit el 1903 i publicat a *Les disperses* el 1904. «Gener», escrit el 1908 i que va quedar inèdit. I els dos articles són «La lliçó dels ametllers», del 24 de gener de 1904 i «Ja hi som», del 21 de gener del 1904.

Al llarg dels anys i a través dels textos successius, les reflexions de Maragall van passar del marc personal i natural al marc col·lectiu, nacional i universal. En primera instància, el nostre poeta destaca la bellesa, la puresa, la sorpresa i la joia de l'espectacle de la florida dels ametllers. Després, Maragall eleva el nivell conceptual del discurs i veu a través de les flors de l'ametller la treva o «bandera blanca» davant de la mort estèril de l'hivern i la garantia, la promesa de la represa de la vida en la primavera anunciada. Contra tot pronòstic l'ametller contravé el calendari de l'any, les lleis implacables de la natura i anuncia el triomf miraculós i epifànic de la vida, amb la seva càrrega amorosa d'insolència, provocació, protesta, revolta, risc, perill, atzar i, sobretot, llibertat. Maragall dirà que, en definitiva, «la lliçó dels ametllers» és la llibertat: «Jo, de l'ametller ne diria l'arbre de la llibertat; i en plantaria un a cada casa per ensenyança». I, més endavant, acabarà el cicle dels textos sobre l'ametller matisant aquest sentit de la llibertat per donar-li un caire clarament nacional: «Catalunya n'és molt terra d'aquestes coses arriscades que tot sovint surten malament. Així jo declararia l'ametller arbre de la llibertat nostra; i la seva flor, flor nacional».

Crec que es veu clarament que Maragall pensava. Pensava el present, anunciava el futur i constatava les universalitats. I les seves paraules encara són vigents. Potser més que mai. Que la bandera blanca sigui l'emblema del risc i l'estendard de la llibertat.

Voldria cloure aquestes paraules parlant d'un altre poeta que invocava els ametllers com a símbol d'atreviment, exigència, transcendència i llibertat. Em refereixo al gran poeta grec Giorgos Seferis. Maragall i Seferis comparteixen el lligam profund de la seva mediterraneïtat, greicitat i anhel de llibertat. El professor i traductor de grec, Jaume Almirall, ha traduït per aquesta ocasió un breu poema de Seferis de l'any 1935, convertit posteriorment en la lletra d'una cançó famosa de Mikis Theodorakis:

Una mica més
veurem els ametllers florir
els marbres brillar al sol
el mar onejar

una mica més,
alcem-nos una mica més amunt.

Fem cas de les paraules de Maragall i Seferis i assumim el risc d'una vida plena en llibertat.

Gràcies.

D. Sam Abrams